

МИКОЛА АМОСОВ – ВЗІРЕЦЬ ДЛЯ МОЛОДИХ ЛІКАРІВ (ДО 100-РІЧНОГО ЮВІЛЕЮ)

Губський Б. Є.

*Науковий керівник – Ярмоленко О. С.,
Сумський державний університет, кафедра анатомії людини*

6 грудня 2013 року світове медичне співтовариство відзначало 100-річний ювілей Миколи Михайловича Амосова - геніального хірурга, письменника, філософа, громадського діяча. За свою медичну кар'єру Микола Михайлович врятував життя більше п'яти тисяч пацієнтів.

Ім'я Миколи Михайловича Амосова належить до списку ста великих лікарів людства. За результатами громадського опитування він увійшов у першу десятку визначних особистостей ХХ століття, а у 2008 року Миколу Амосова було удостоєно звання «великого українця» другим після Ярослава Мудрого. 2013-й рік за рішенням ЮНЕСКО був оголошений роком Миколи Амосова.

Навчаючись у медичному інституті, М. М. Амосов паралельно отримав другу вищу, інженерну, освіту. У 1939 році після закінчення медичного інституту з відзнакою він бажав займатися фізіологією, але в аспірантурі були вільні місця лише на кафедрі хірургії. Протягом Великої Вітчизняної Війни працював хірургом у польовому шпиталі, де провів близько 4000 операцій. Фактично М. М. Амосов є засновником вітчизняної торакальної хірургії, за що він у 1962 році отримав Ленінську премію. Перебуваючи у 1957 році на конгресі хірургів у Мексиці, він вперше побачив апарат штучного кровообігу. Повернувшись, Микола Михайлович розробив власний проект. Апарат був виготовлений у Києві та більше десяти років використовувався лікарями під час операцій. Перший в Радянському Союзі пелюстковий клапан серця Амосов пошив з нейлової сорочки. Дивовижно, що ці клапани ефективно працювали та врятували життя багатьом пацієнтам. Завдяки Амосову в Україні з'явилась перша барокамера.

У 1960 році Амосов очолив відділ біоенергетики Інституту кібернетики Академії наук України. Під його керівництвом проведені фундаментальні дослідження систем саморегулювання серця, розроблені моделі «внутрішнього середовища організму» людини. Мрією вченого було створення штучного розуму.

Незважаючи на свої видатні досягнення, М. М. Амосов був дуже скромною і небагатою людиною. Він отримав окрему квартиру лише у 50 років. На питання що було найважливішим в його житті, Амосов відповів: «Наверное, хирургия. Работал честно: не делал операций, кроме необходимых и возможных. Не брал денег. Конечно, у меня были ошибки, иногда они кончались смертью больных, но никогда не были следствием легкомыслия или халатности. Хирургия была моим страданием и счастьем.»

В останні роки М. М. Амосов приділяв багато уваги здоровому способу життя. Його унікальна «система обмежень і навантажень» має 3 головних пункти: 1) правильне харчування; 2) регулярні фізичні навантаження; 3) управління психікою. «Учитесь властвовать собой». Цей вислів Миколи Михайловича вже давно став крилатим.

Як це не прикро, але у 1998 році 85-річному Миколі Амосову була проведена імплантація штучного клапана та накладено два шунта на коронарні артерії. 12 грудня 2002 року помер від обширного інфаркту у віці 89 років. Але справу талановитого хірурга продовжують сотні його учнів. Національний інститут серцево-судинної хірургії проводить щорічно більше 5000 операцій.

«Я старался быть честным с людьми. Они мне платили тем же», - М. М. Амосов.